

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2024-2025. TANÉV

VÁRMEGYEI FORDULÓ

2025. FEBRUÁR 11. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban található!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. feladatOldja meg a keresztrejtvényt! **Ügyeljen a helyesírássra!**

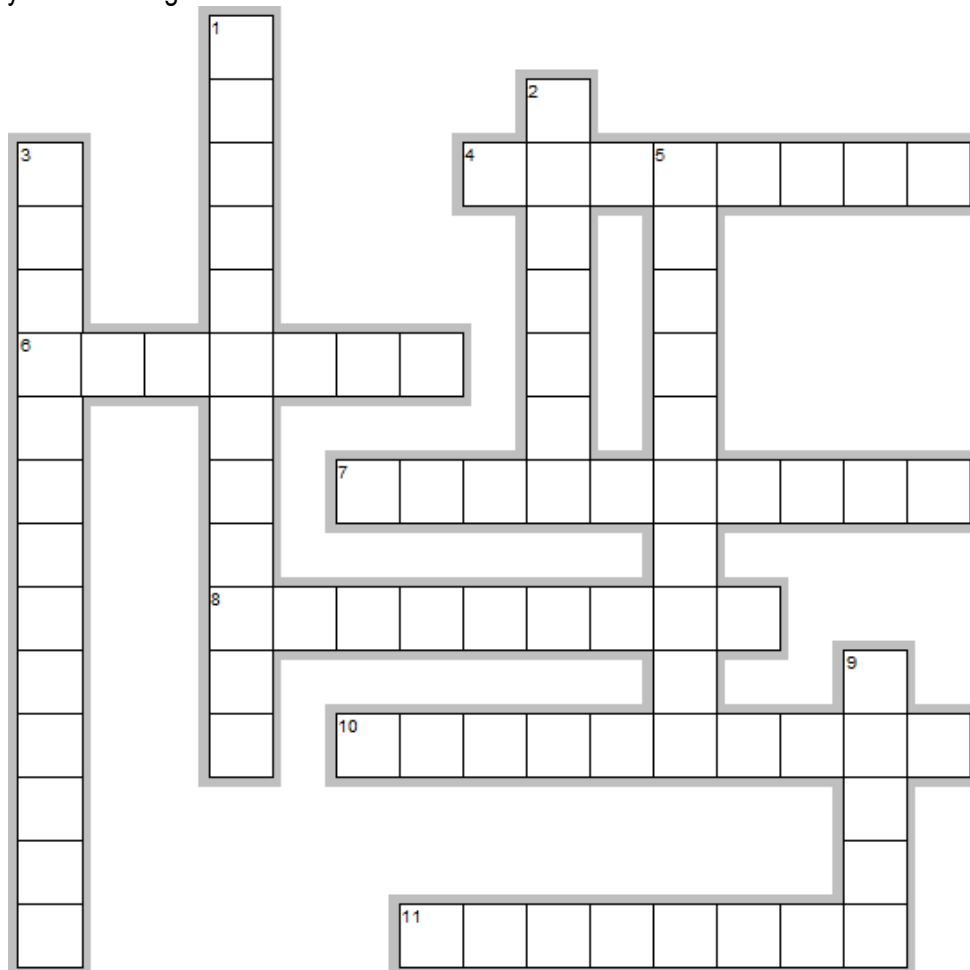
11 pont/...

Vízszintes

4. Krétai agyagedények elnevezése, amelyek nevüket a legnagyobb lelőhelyükről, az Ida-hegység barlangjáról kapták.
6. A мүкénéи típusú paloták központi épületének elnevezése, amely kétoszlopos tornácból, előszobából és a főhelyiségből állt.
7. A мүкénéи korban eleinte a helyi vezetők elnevezése volt, a későbbi időszakban a király jelölésére használták a szakirodalom szerint.
8. A leghíresebb római amfiteátrum, amelyben gladiátorjátékokat és egyéb viadalokat tartottak.
10. A 13. században létrehozott egyházi intézmény, amelynek feladata az eretnekek felkutatása és megbüntetése volt.
11. Itt győzte le az arabokat Martell Károly 732-ben.

Függőleges

1. A lélekvándorlás latin eredetű kifejezése.
2. A kettős bárd elnevezése, a knósszoszi király hatalmának szimbóluma a szakirodalom szóhasználatával.
3. Az elsőszülöttségi jog latin eredetű elnevezése.
5. Görög mitológiai hős, aki csak a sarkán volt sebezhető.
9. A Római Birodalom határvidékén a védelmi rendszer (árok, sánc, őrtorony, erőd) elnevezése, amelyet a római légiók védtek.

EclipseCrossword.com

2. feladat

Oldja meg a térkép és ismeretei segítségével a feladatokat! **Töltse ki a táblázatot!**

13 pont/...

Töltse ki a táblázatot a térkép adataira támaszkodva!

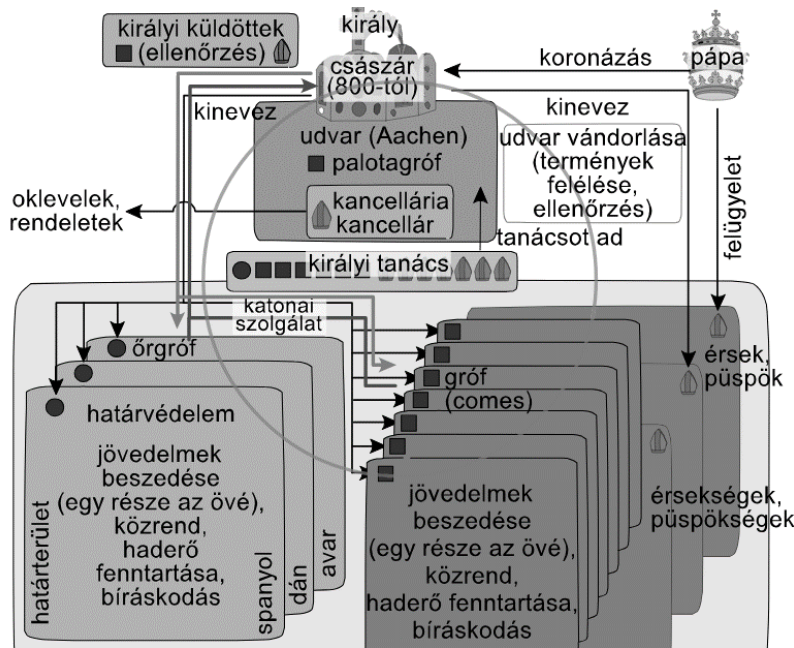
A helyszín neve	Az esemény dátuma	Az ellenfelek/ellenségek neve
a)	Kr. e. 71	b) Pompeius és Crassus
c)	Kr. e. 48	d) e) Caesar
Róma	f)	g) i) Brutus és Cassius
Philippi	h)	l) Antonius és Kleopátra
j)	k)	

m) **Milyen** szakszót lehet kapcsolni a fenti eseményekhez, amelynek során a politikai hatalomért vívtak háborút a szemben álló felek?

3. feladat

Válaszoljon a forrás és ismeretei segítségével a feladatokra!

10 pont/...

- Azonosítsa az államszervezeti ábra segítségével a birodalmat!
- Ki volt az uralkodó az adott időszakban?
- Melyik városban történt a császárrá koronázás az adott időszakban?
- Melyik hivatal felelt az írásbeli kiadványokért?
- Mely népet győzte le az uralkodó a Kárpát-medencében?
- Hogyan nevezték a grófságok élén álló személyeket latin eredetű szóval?
- Milyen közigazgatási egységeket hoztak létre a határvédelem érdekében? **Válaszoljon szakszóval!**
.....
- Milyen tisztségviselők kerülhettek a királyi tanácsba? **Soroljon fel** hármat az ábra alapján!
.....
- Milyen anyagi javakat kaptak a közigazgatási egységek vezetői az uralkodótól a megélhetésük érdekében?
Nevezzen meg 2 elemet!

4. feladat

Igaz vagy hamis az állítás? **Jelölje** a táblázatban X beírásával!

7 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) Az ókorban Mezopotámia folyók által feltöltött talajában nem volt kő, ezért a városfalakat, az épületeket, a toronytemplomokat agyagtégglából építették.		
b) A görög poliszok haderejét elsősorban a nehézfegyverzetű lovasok, a hopliták adták.		
c) A római naptár eredetileg tíz hónapos volt, Kr. e. 700 körül tértek át a 12 holdhónapra.		
d) A córdobai Sziklamecset imatermének különlegessége, hogy a templomba belépő látogatót egy 860 oszlopból álló „oszloperdő” fogadja.		
e) A 14. század közepén nagy pestisjárvány pusztította végig Európát, a kórt 1347-ben velencei hajósok hozták be Ciprusról.		
f) Az ortodox egyház egymástól teljesen független (autokefál) nemzeti egyházakból áll, melyeket egy-egy pátriárka vezet.		
g) A lovagi költészet keretében trubadúrok énekelték meg szerelmüket az imádtott hölgy iránt.		

5. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!**14 pont/...**a) **Milyen** termékeket kellett beszereznie a sumer városállamoknak?

1. kő, fém X késztermékek 2. élelmiszer

b) **Hol** találták meg az ún. Oroszlános kaput a fellegvár bejáratánál?

1. Trója X Knósszosz 2. Mükéné

c) **Ki** javasolta a flotta megerősítését Athénban a perzsák elleni készülés elemeként?

1. Ariszteidész X Miltiádész 2. Themisztoklész

d) **Melyik** athéni intézmény esetében nem fizettek napidíjat a részvételért Kr. e. 461-től?

1. ötszázak tanácsa X népgyűlés 2. esküdtbírótság

e) **Melyik** városállamhoz kapcsolhatók a Dipylon-vázák?

1. Athén X Spárta 2. Trója

f) **Hol** volt Odüsszeusz királysága a homéroszi eposz szerint?

1. Trója X Megara 2. Ithaka

g) **Melyik** állat nem Zeuszhoz kapcsolható elsősorban?

1. hattyú X farkas 2. bika

h) **Ki** írta az Istenek születése (Theogonia) című művet?

1. Homérosz X Szophoklész 2. Hésziodosz

i) **Kinek** a fia Aszklépiosz?

1. Apollón X Dionüszosz 2. Hermész

j) **Hogyan** nevezik a római tisztségviselők hatalmát jelképező vesszőnyalábba helyezett bárdot?

1. liktor X praetor 2. fascés

k) **Hány** évente volt népszámlálás a köztársaságkori Rómában?

1. tizenöt X tíz 2. öt

l) **Melyik** nem közös használatú terület a középkori uradalomban?

1. tó X allódium 2. erdő

m) **Melyik** szerzetesrend nem Szent Benedek reguláját követte?

1. bencések X premonstreiek 2. ciszterciák

n) **Ki** győzte le 1066-ban Hastingsnél az angolszász uralkodót?

1. I. Edward X IV. Fülöp 2. I. Vilmos

6. feladat

Oldja meg a feladatokat! **Figyeljen** a feladatmegoldásra!

8 pont/...

- a)-d) **Karikázza be** az állításból következő helyes és igaz gondolat betűjelét!
Húzza át az állításból nem következő kijelentések betűjelét!

Állítás: *Justinianus Bizánc császára.*

- a) Tehát minden császár bizánci.
- b) Tehát egyetlen császár sem bizánci.
- c) Tehát nincs olyan császár, aki nem bizánci.
- d) Tehát van olyan császár, aki bizánci.

- e)-h) **Karikázza be** Attila döntéséből következő gondolatok betűjelét (nem kell igaznak lennie)!
Húzza át a döntésből nem következő kijelentések betűjelét!

Állítás:

Attila, a hunok vezére így döntött:

Vagy Galliában támadja meg Aetius seregeit, vagy átkel katonáival az Alpokon Rómát támadva.

- e) Galliában támadja meg Aetius seregeit, és nem kel át katonáival az Alpokon Rómát támadva.
- f) Galliában támadja meg Aetius seregeit, és átkel katonáival az Alpokon Rómát támadva.
- g) Nem Galliában támadja meg Aetius seregeit, és nem kel át katonáival az Alpokon Rómát támadva.
- h) Nem Galliában támadja meg Aetius seregeit, hanem átkel katonáival az Alpokon Rómát támadva.

7. feladat

Egészítse ki a szöveget! **Figyeljen** a helyesírásra és a nyelvhelyességre!

9 pont/...

A középkor meghatározó filozófiai áramlata a(z)..... (a) lett, amely egyben az iskolákban (schola) elsajátítható tananyagot is jelentette. A kialakult (b) világnézetet az egyházatyák művei és a zsinati határozatok formálták. A skolasztika elsősorban a hit (..... - c) és a tudás (..... - d) viszonyának kapcsolatára kereste a választ. Jóllehet a tudásnak sokáig alárendelt szerepe volt a hittel szemben („A filozófia a teológia ”- e), (f) műveinek megismerése a középkori filozófia megerősödését eredményezte. Arisztotelész műveit évszázadokon keresztül (a)z (g) kultúra őrizte, de a 12. századtól megkezdődött a latinra fordításuk. A(z) (h) században Arisztotelész filozófiáját (a logika tisztelete, az okok keresése stb.) az egyházi gondolkodásba (i) Szent Tamás (1226–1274) ültette át.

A Nemzeti Köznevelési Portál szövege alapján

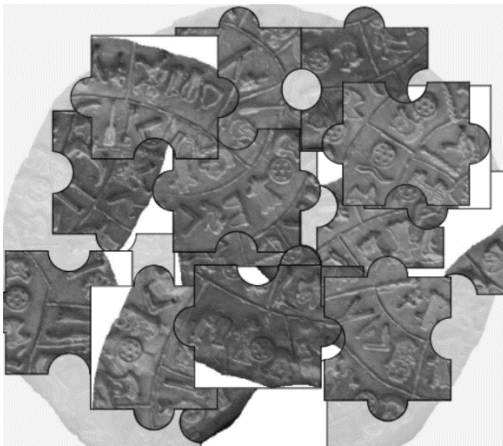
8. feladat

Írja a szakirodalomhoz kapcsolódó, de kirakóként látható képekhez tartozó fogalmak, nevek, meghatározások betűjeleit a táblázat megfelelő helyére! Az egyik betű 2 helyre írandó 1 pontért! **9 pont/...**

a) Agamemnón	b) trónterem	c) Schliemann
d) Kréta	e) agyag	f) arany
g) Mükéné	h) Knósszosz	i) írás

1. kép	2. kép	3. kép

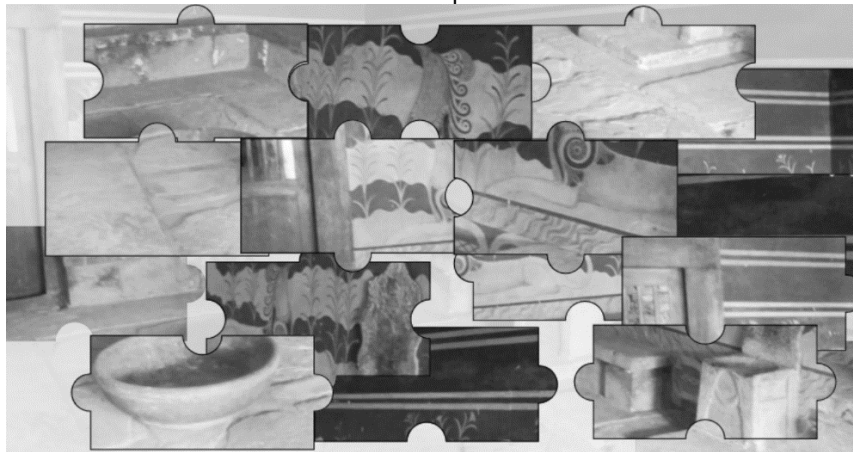
1. kép

2. kép

3. kép

9. feladat

Párosítsa a személyek neveit a megfelelő szövegrészlethez! *Írja a betűjelet a szöveg elé a pontozott vonalra!*
1 betűjel kimarad! **9 pont!**...

A) Miltiádész	B) Kleiszthenész	C) Mohamed	D) Nagy Sándor	E) Platón
F) I. Ottó	G) Szent Benedek	H) Szent Ferenc	I) Michelangelo	J) III. Ince

- a) „Szóval ti mind, akik az államban éltek, édestestvérek vagytok, így mondjuk majd nekik a mesét; csak éppen hogy a titeket kiformaló isten azokba, akik közületek vezetésre alkalmasak, születésükkor aranyat kevert, ezért kell legyen a legnagyobb tekintélyük: a segéderőkbe pedig ezüstöt, a földművesekbe és a kézművesekbe viszont vasat, illetve bronzot.”
- b) „A tétlenség a lélek ellensége. Ezért a testvérek a megállapított időben foglalkozzanak testi munkával, más órákban pedig szent olvasmányokkal.”
- c) „Az athéni vezérek véleménye megoszlott. Egyesek ellenezték az összecsapást, mert úgy gondolták, hogy kevesebben vannak, semmint hogy megütközthessenek a perzsa sereggel. Mások viszont... a csatát sürgették.”
- d) „...a városokban éltek, prédikáltak, tanítottak, és – mivel nem volt földbirtokuk – valóban koldulásból, adományokból tartották fenn magukat.”
- e) „Reformokkal, saját emberei hivatalba helyezésével, a lázongó Róma megtörésével, a pápai birtokok visszaszerzésével, újabb hűbérbirtokok megszerzésével, hűségükük kicsikarásával erősítette meg a pápai állam hatalmi pozícióját.”
- f) „...olyan igaz jelenéseket látott álmában, mint a hasadó hajnalpír, de azzal is, hogy mindenekfelett szerette az egyedüllétet... Kiléptem a barlangból s a hegy közepén állottam, ekkor az égből egy hangot hallottam...”
- g) „A kereszténység védelmezőjeként lépett fel; uralma alatt megkezdődött az Elba folyón túli pogány szláv területek leigázása, és 955-ben Augsburgnál döntő győzelmet aratott egy támadó magyar sereg felett.”
- h) „Kitűnő nevelést kapott, a görög elveknek megfelelően testi és szellemi fejlődésére egyaránt ügyeltek. A tehetséges növendéket kora legkiválóbb tudósa, Arisztotelész tanította.”
- i) „...meghagyta a korábban is létező fontos államhatalmi szervet, a tanácsot (bulé), de megváltoztatta összetételét és létszámát. A tanácsba minden szabad polgár bekerülhetett. Tagjait sorshúzással választották ki. Minden phüléből 50-50 tagot sorsoltak ki...”

